

Eksamen PSYK 4330 Klinisk nevropsykologi, høst 2023

Del 1: Kasusbeskrivelse

Pasienten er en 56 år gammel mann som for 1 ½ år siden gjennomgikk et hjerneinfarkt lokalisert med CT og MR til ..... områder i ..... hemisfære. Vellykket akuttbehandling (trombolysse/trombektomi) og antitrombolytisk behandling. Post-akutt hadde han lett motorisk reduksjon i venstre hånd, for øvrig ingen åpenbare utfall ved klinisk nevrologisk undersøkelse. Var sykemeldt 100 % i 2 måneder, senere jobbet 50 – 80 prosent av full stilling, siste halvåret har han etter eget ønske jobbet 100 %. Av fastlegens henvisning framgår det at pasienten sliter med å fungere i jobben som kunderådgiver i et større forsikringsselskap. Han har fått noen negative tilbakemeldinger fra både kolleger og kunder, spesielt i forhold til sin oppførsel overfor kunder. Fastlegen ønsker nå en nevropsykologisk undersøkelse for å kartlegge kognitivt funksjonsnivå som ledd i avklaring av arbeidsevne og råd i forhold til eventuell behandling. Fra anamnesen går det frem at pasienten oppnådde gode karakterer på videregående skole (gjennomsnitt 5), høyskoleutdannet innen økonomi, og har de siste 15 årene arbeidet som kunderådgiver i samme forsikringsselskap. Pasienten er gift, to barn 23 og 26 år gamle. Ingen tidligere nevrologisk sykdom eller skader, ingen tidligere psykiske plager. Pasienten selv rapporterer svært lite subjektive kognitive plager, men angir kanskje noe redusert nedsatt konsentrasjonsevne. Pasienten rapporterer ingen pågående psykiske plager.

Han bruker Albyl-E (blodplatehemmer), blodtrykkssenkende og kolesterolsenkende medisin, ellers ingen faste medisiner og angir et beskjedent alkoholforbruk.

Med pasientens samtykke innhentes komparentopplysninger fra ektefelle. Hun gir uttrykk for bekymring i forhold til endret atferd og personlighet. Hun beskriver redusert innsikt, og at mannen har vansker med å strukturere og organisere aktiviteter. Hun beskriver redusert impuls kontroll og endret temperament, med økt irritabilitet. Hun har hatt kontakt med noen av mannens kolleger og stiller spørsmål ved om han kan fungere i jobben som kunderådgiver.

Pasienten møter presis til undersøkelse, samarbeider greit, gjennomfører det oppsatte testprogrammet på vanlig måte, men gir uttrykk for at han ikke forstår hvorfor han skal gjennomgå slik undersøkelse.

Besvar følgende spørsmål:

1. Pasienten er noe uforstående til hensikten med undersøkelsen. Redegjør kort for hvordan du vil forklare hensikten med den nevropsykologiske undersøkelsen og hvordan du vil motivere pasienten.
2. Beskriv den nevropsykologiske testprofilen (inkludert WAIS IV indeksskårer) og skårer ved egenrapportering (spørreskjema)
3. På grunnlag av opplysninger i sykehistorien, anamnesticke opplysninger og testprofil: Gi en begrunnet vurdering av sannsynlig skadelokalisasjon.
4. Hva vil du formidle til pasienten/fastlegen og hvilke råd vil du gi med hensyn til arbeidssituasjon på grunnlag av resultatene fra undersøkelsen?

Testresultater:

Estimerte IQ-indekser (på grunnlag av WAIS IV):

Verbal forståelse: 115

Perseptuell organisering: 90

Arbeidsminne: 100

Prosesseringshastighet: 95

WAIS IV deltester (skalerte skårer):

Informasjon: s = 15

Ordforståelse: s = 14

Likheter: s = 10

Terningmønster: s = 9

Matriser: s = 9

Puslespill: s = 7

Tallhukommelse: s = 10

Symbolleting: s = 10

Koding: s = 8

Grooved Pegboard:

Dominant hånd (høyre): T = 50

Ikke-dominant hånd (venstre): T = 32

Trail Making Test (TMT):

Tallrekkefølge: T = 50

Bokstavrekkefølge: T = 45

Tall-Bokstav rekkefølge: T = 30

Color Word (Stroop-test):

Fargebenevning: T = 50

Lesehastighet: T = 50

Farge-Ord interferens: T = 35

Farge-Ord veksling: T = 30

California Verbal Learning Test (CVLT-II):

Innlæring (8, 10, 12, 14, 15): T = 60

Utsatt minne: T = 60

Gjenkjenning: T = 55

Tvungen gjenkjenning: 16 av 16 korrekt

Rey Complex Figure Test (RCFT):

Kopiering: T = 40 (kopierer usystematisk med svak organisering, strategi)

Utsatt minne: T = 35

Wisconsin Card Sorting Test (WCST):

Antall kategorier: 11-16 % (prosentil)

Perseverative responser: T = 30

Failure to Maintain Set (FMS): 11-16 % (prosentil)

Se også vedlagte profilark

Selvrapporing (spørreskjema):

Symptom CheckList 90 (SCL-90): Pasienten rapporterer ingen plager/symptomer over klinisk grenseverdi på noen av delskalaene. Totalindeks under normert gjennomsnitt (T = 40).

Behavioral Rating Inventory of Executive function (BRIEF-A): Pasienten skårer under klinisk grensenivå på samtlige delskalaer og samleindekser. BRIEF-A fylles også ut av ektefellen som viser skårer over klinisk grensenivå for Impulskontroll (red. inhibisjon), Emosjonell kontroll, Initiativløshet, og Arbeidsminne (working memory) og evne til planlegging/organisering. Samleindeksene viser skårer over klinisk grensenivå for både atferdsmessige (BRI) og metakognitive (MI) aspekter ved eksekutiv fungering i dagliglivet, samt totalindeks (GEC) over klinisk grensenivå.

DEL 2: Besvar 3 av følgende 5 oppgaver (skriv ca. 1/2 til 1 side på hver oppgave):

1. Redegjør for ulike patofysiologiske mekanismer ved traumatiske hodeskader (TBI).
2. Hva kjennetegner henholdsvis generalisert og fokal epilepsi?
3. Redegjør for forskjellene mellom «normativ» og «ipsativ» vurdering av nevropsykologiske testresultater og beskriv ulike måter å estimere premorbid funksjon.
4. Redegjør for sentrale behandlingsprinsipper der siktemålet er å bedre innsikt etter ervervet hjerneskade.
5. Redegjør for sammenhengen mellom grad av kognitive (nevropsykologiske) dysfunksjoner og alvorlighetsgraden av affektive symptomer ved depresjon (major depressive disorder; MDD), samt hvilke kognitive dysfunksjoner som er assosiert med MDD?

	Prosentil	<1	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	>95
IQ		60	65	75	81	88	93	97	100	103	107	113	119	125
Z		-2.5	-2.3	-1.7	-1.2	-0.8	-0.5	-0.3	0.0	0.3	0.5	0.8	1.2	1.5
S		2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
T		25	26	33	37	42	45	48	50	53	55	59	63	65
Sensorimotoriske prøver		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Grooved.Pegboard, dom.h	<u>T=50</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
Grooved Pegb., ikke-dom.h	<u>T=32</u>	.	.	●	.	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Oppmerksomhet		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Tallhukommelse forlengs	<u>S=11</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	●	.	.	*	.
Tallhukommelse baklengs	<u>S=9</u>	.	.	*	.	.	.	●	*	.	.	.	*	.
Tallhukomm. sekvensering	<u>S=9</u>	.	.	*	.	.	.	●	*	.	.	.	*	.
WCST-FMS	<u>11-16.%</u>	.	.	*	●	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Psykomotorisk tempo		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Koding (WAIS-IV)	<u>S=8</u>	.	.	*	.	.	●	.	*	.	.	.	*	.
TMT Tall	<u>T=50</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
TMT Bokstav	<u>T=45</u>	.	.	*	.	.	●	.	*	.	.	.	*	.
Color-Word: Benevne farge	<u>T=50</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
Color-Word: Lese ord	<u>T=50</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
Læring, hukommelse		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CVLT-II Innlæring	<u>T=60</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	●	*
CVLT-II Utsatt gjenkalling	<u>T=60</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	●	*
CVLT-II Gjenkjenning	<u>T=55</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	●	.	*	.
Rey figur: Utsatt gjenkalling	<u>T=35</u>	.	.	*	●	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Språk, kunnskap		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ordforståelse (WAIS-IV)	<u>S=14</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	●	.
Likheter (WAIS-IV)	<u>S=10</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
Informasjon (WAIS-IV)	<u>S=15</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	*	●
Visuospatial kognisjon		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Rey figur: Kopiering	<u>T=40</u>	.	.	*	.	●	.	.	*	.	.	.	*	.
Terningmønster (WAIS-IV)	<u>S=9</u>	.	.	*	.	.	.	●	*	.	.	.	*	.
Matriser (WAIS-IV)	<u>S=9</u>	.	.	*	.	.	.	●	*	.	.	.	*	.
Puslespill (WAIS-IV)	<u>S=7</u>	.	.	*	.	●	.	.	*	.	.	.	*	.
Eksekutive funksjoner		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
WCST: Antall kategorier	<u>11-16. %</u>	.	.	*	●	.	.	.	*	.	.	.	*	.
WCST: Perseverative resp.	<u>T=30</u>	.	.	●	*	.	.	.	*	.	.	.	*	.
TMT: Tall-Bokstav veksling	<u>T=30</u>	.	.	●	*	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Color-Word: Farge-Ord	<u>T=35</u>	.	.	*	●	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Color-Word: Veksling	<u>T=30</u>	.	.	●	*	.	.	.	*	.	.	.	*	.
Evneprofil (WAIS-IV)		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Verbal Forståelse	<u>IQ=115</u>	.	.	*	.	.	.	.	*	.	.	.	●	*
Perspetuell Organisering	<u>IQ=90</u>	.	.	*	.	.	●	.	*	.	.	.	*	.
Arbeidsminne	<u>IQ=100</u>	.	.	*	.	.	.	.	●	.	.	.	*	.
Prosesseringshastighet	<u>IQ=95</u>	.	.	*	.	.	.	●	*	.	.	.	*	.
Prosentil		<1	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	>95